

Številka: 007-19/2011/2

Datum: 4. 5. 2011

Ministrstvo za pravosodje
Direktorat za zakonodajo s področja
pravosodja
Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

gp.mp@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika – mnenje
Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: Vaše zaprosilo za mnenje št. 0075-2/2010/3 z dne 20. 4. 2011

Spoštovani,

na podlagi prvega odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1; v nadaljevanju: ZVOP-1) daje Informacijski Pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) mnenje k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: novela KZ-1).

Pooblaščenec se v svojem mnenju opredeljuje do predloga sprememb 143. člena KZ-1 (Zloraba osebnih podatkov) – 59. člen novele KZ-1.

Uvodoma delimo mnenje predlagatelja spremembe, da je treba ravnanja, ki pomenijo hujši poseg v pravice posameznika in zato kot kazniva dejanja zagotavljajo višjo stopnjo varstva, nadvse natančno razmejiti od ravnanj, ki jih po področnih predpisih štejemo za prekršek. Ker menimo, da za pregon glavnine že po ZVOP-1 prepovedanih ravnanj zadoščajo prekrškovna pooblastila Pooblaščenca, predlagamo, da se kot hude kršitve predpisov – kot kaznivo dejanje, opredelijo le ravnanja, ki imajo za posameznika najhujše posledice. Takšne so gotovo javne objave osebnih podatkov brez temelja v zakonu ali osebni privolitvi posameznika. Enako težo bi pripisali tudi prepovedanemu ravnanju osebe, ki osebne podatke posameznika brez temelja v zakonu ali njegovi osebni privolitvi pošlje v javno objavo. Kot že navedeno menimo, da je glede na težo ostalih primerov nezakonite obdelave osebnih podatkov sankcija iz prekrškovnega postopka zadostna.

Prav tako ni videti tehtnega argumenta, zaradi katerega bi bila teža prepovedanega ravnanja drugačna glede na izvor podatka – ali se vodi na podlagi zakona ali na podlagi osebne privolitve posameznika. Pooblaščenec poudarja, da so podatki, ki se vodijo na podlagi privolitve posameznika (na primer podatki, ki jih banka zbere v postopku odobritve kredita, ali podatki, ki jih zbere trgovec v okviru segmentiranega trženja ali podatki, ki jih izven javnega pooblastila o posameznikih zbere javnopravni subjekt) enako pomembni, kot podatki, ki jih zasebnopravni ali javnopravni subjekti vodijo na podlagi zakona.

Pooblaščenec zato predlaga, da se prvi odstavek 143. člena spremeni, tako da glasi:

(1) Kdor brez podlage v zakonu ali osebni privolitvi posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, osebne podatke, ki se vodijo na podlagi zakona ali osebne privolitve posameznika, posreduje v javno objavo ali jih javno objavi, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

Pri kvalificirani obliki kaznivega dejanja po tretjem odstavku 143. člena KZ-1 pogrešamo kaznivost drugih javnih objav osebnih podatkov žrtev kaznivih dejanj, žrtev kršitev pravic ali svoboščin, zaščitenih prič (ki se nahajajo v sodnih spisih sodnih postopkov, kjer po zakonu ali po odločitvi sodišča ni dovoljena prisotnost javnosti). Po tretjem odstavku 143. člena je namreč kot kaznivo dejanje opredeljena le objava citiranih podatkov na svetovnem medmrežju ali omogočanje takšne objave drugemu. Pooblaščenec je prepričan, da so pravice žrtev

kaznivih dejanj, žrtev kršitev pravic in svoboščin in zaščiteneh prič enako prizadete tudi s katerokoli drugo javno objavo (v časopisu, na televiziji ...).

Zaradi navedenega **Pooblaščenec predlaga, da se v tretjem odstavku 143. člena za besedo »medmrežju« doda besedilo »ali drugače javno«.**

Predlagana sprememba četrtega odstavka dodaja novo izvršitveno dejanje, ki pa po našem mnenju ni najbolje opisano, saj ločuje med osebnimi podatki posameznika in drugimi identifikacijskimi podatki. Takšno ločevanje ni logično, saj je vsak posameznikov identifikacijski podatek, podatek, ki omogoča njegovo prepoznavo, tudi njegov osebni podatek, zato je ločevanje med osebnimi in drugimi identifikacijskimi podatki neprimerno. Zadostno definicijo osebnega podatka namreč daje ZVOP-1. Da pa bi rešili v obrazložitvi opisane dileme, predlagamo, da se izvršitveno dejanje opiše kot prevzem identitete druge osebe ali uporaba njenih osebnih podatkov za prepovedane namene.

Pooblaščenec predlaga, da se četrty odstavek 143. člena spremeni, tako da glasi:

(4) Kdor prevzame identiteto druge osebe ali z uporabo njenih osebnih podatkov izkorišča njene pravice, si na njen račun pridobiva premoženjsko ali nepremoženjsko korist ali prizadene njeno osebno dostojanstvo, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let

Pooblaščenec na koncu še opozarja, da je šesti odstavek 143. člena morda rezultat pomote v preteklosti, ki jo je primerno popraviti. Odstavek namreč določa, da se pregon ravnanja iz tretjega odstavka – objava podatkov o žrtvah kaznivih dejanj, žrtvah kršitev pravic in svoboščin in zaščiteneh prič... (kvalificirana oblika kaznivega dejanja), začne na predlog. Pooblaščenec meni, da je (če že) edino primerno, da se na predlog preganja ravnanje iz četrtega odstavka (kjer je med drugim pomembno, ali je posameznik prizadet v osebnem dostojanstvu), kaznivo dejanje iz tretjega odstavka pa bi moralo biti pregonljivo po uradni dolžnosti.

Pooblaščenec predlaga, da se v šestem odstavku 143. člena beseda »tretjega« nadomesti z besedo »četrtega«.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka